

Rigsombudsmanden i Grønland

Nuuk, 7. november 2024

Orientering nr. 17/2024

Afbud fra Naalakkersuisut til Nordisk Råds Session 2024 i Reykjavík

I orientering nr. 15/2024 kunne man læse, at formanden for Naalakkersuisut, Muté Bourup Egede, fastholder sit afbud til Nordisk Råds Session 2024. Afbuddet begrundes med, at Grønland kun vil deltage, såfremt der opnås selvstændigt medlemskab. I en pressemeddelelse, udsendt af Departement for Selvstændighed og Udenrigsanliggender den 29. oktober 2024, oplyses det, at heller ikke Naalakkersuisoq for Selvstændighed og Udenrigsanliggender, Vivian Motzfeldt, deltager. ”*Det nordiske samarbejde burde stå for ligeværd, demokrati og inklusion, særligt når der skal diskuteres emner, som Arktis og Fred, bør de nordiske lande inddrage og lytte til alle de arktiske folk, uden undtagelser. Det er på tide, at Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd følger med tiden og bliver mere inklusiv*”, udtaler Naalakkersuisoq i pressemeddelelsen.

I en artikel i Sermitsiaq den 30. oktober 2024, udtrykker formanden for Naalakkersuisut tilfredshed med statsminister Mette Frederiksens støtte til Grønlands krav om fuldgyldigt medlemskab, men siger også, at Grønland ser mod andre muligheder for internationalt samarbejde: ”*Hvorfor skal vi blive ved med at forsøge at indynde os til et samarbejde, hvor vi er uønskede, også når vi har stærke internationale relationer andre steder udenfor Norden. Det er derfor vi er gået i tænkeboksen over hvordan vi fremover skal forholde os til det nordiske samarbejde, også set i lyset af at vi eksempelvis oplever oprigtige ønsker om ligeværdigt samarbejde, eksempelvis fra USA og Canada*”, udtalte Muté Bourup Egede til Sermitsiaq.

Årligt møde i Joint Committee afholdt i Washington D.C.

Det årlige møde i Joint Committee blev afholdt i Washington D.C. den 21. oktober 2024 under temaet ”*Connectivity Through Tourism*”. Det oplyser Departement for Selvstændighed og Udenrigsanliggender i en pressemeddelelse udsendt den 25. oktober 2024, hvoraf det fremgår, at der blev udtrykt gensidigt ønske om fortsat styrkelse af partnerskabet mellem USA og Grønland gennem Joint Committee-samarbejdet. Udover drøftelser om samarbejde indenfor turismeudvikling, sundhedssektoren, forskning, uddannelse, kultur og bæredygtige investeringer, blev der også underskrevet en tillægsaftale til USAID-aftalen fra 2021.

Principaftale mellem staten og selvstyret om finansiering af øget vandkraftkapacitet

Naalakkersuisoq for Finansiering og Skatter, Erik Jensen, har ved et møde med finansminister Nicolai Wammen indgået en principaftale om finansiering af udbygning af vandkraftkapaciteten i Nuuk og Diskobugten. Det oplyser Department for Finansiering og Skatter den 1. november 2024 i en pressemeddelelse, hvori det oplyses, at der er tale om en garanti fra den danske stat på 95 pct. af projektets

låntagning. ”Garantien fra den danske stat er afgørende for at sikre lånevilkår, som muliggør en økonomisk bæredygtig realisering af projektet. Dette projekt er et centralt skridt i Grønlands grønne omstilling og understøtter Naalakkersuisuts målsætning om at øge den grønne energiproduktion”, udtaler Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter i pressemeddelelsen.

Samarbejdet om forsvarsforliget drøftet på møde i København

Naalakkersuisoq for Selvstændighed og Udenrigsanliggender, Vivian Motzfeldt, og forsvarsminister Troels Lund Poulsen har ved et møde drøftet inddragelsen af Naalakkersuisut i processen omkring forsvarsforliget og implementeringen af politiske initiativer, der vedrører Arktis og Nordatlanten. Det skriver Departementet for Selvstændighed og Udenrigsanliggender i en pressemeddelelse den 29. oktober 2024, hvori det oplyses, at der blev talt om den videre proces for forsvarsforliget, herunder hvordan investeringer og initiativer kan komme det grønlandske samfund til gavn. ”Jeg ville sikre mig, at den danske minister var grundigt informeret om baggrunden for vores stillingtagen og hvilken betydning, forsvarsforliget har for det grønlandske samfund, før vi mødes til forhandlingerne. [...] Vi skal så vidt muligt selv være i stand til at kunne sikre os og overvåge vores land. Blandt andet gennem coast guard-løsninger, som vi kender dem fra Island og Canada, og Sirius lignende-løsninger på vores vidstrakte kyst. Vi taler ikke om militær oprustning, men om udvikling af samfundet”, udtalte Vivian Motzfeldt den 2. november 2024 til Sermitsiaq.

19 ud af 22 elever på Arktisk Basisuddannelse har gennemført uddannelsen

De første elever på Forsvarets arktiske basisuddannelse (ABU) har afsluttet deres uddannelsesforløb. I alt 19 ud af de 22, der startede for et halvt år siden, har gennemført uddannelsen. De 19 nyuddannede har nu flere muligheder for videre uddannelse inden for Forsvaret eller beredskabet, oplyser Sermitsiaq den 31. oktober 2024. Chef for ABU, Simon Kokfelt, udtaler til Sermitsiaq, at der er tale om et hold motiverede og fokuserede elever, som har udviklet sig gennem forløbet. De fleste af eleverne fortsætter på det såkaldte perspektiveringsforløb på seks måneder, der bl.a. indebærer brandmandsuddannelse i Grønland, praktikforløb på et af Arktisk Kommandos skibe, større indblik i arbejdet hos Grønlands Politi og et erhvervsduelighedsbevis til sejlads.”[...] som andre basisuddannelser i Forsvaret har eleverne opnået en række eftertragtede kompetencer inden for især vilje, samarbejde, mod og at stå noget igennem, selvom det er hårdt og svært. Samtidig har de fået både fysisk og psykisk robusthed med sig, som de kan bruge i alle sammenhænge i fremtiden”, sagde Simon Kokfelt til Sermitsiaq.

Debat om udvalgsbehandling af forslag om hjælpepakke til turistoperatører i Sydgrønland

Den 9. oktober 2024 vedtog Inatsisartuts Udvalg for Finanser og Skatter at afvise Naalakkersuisuts ansøgning om tillægsbevilling til en hjælpepakke til turismeerhvervet i Sydgrønland efter udfordringer med sejlads på grund af storsis. Det fremgår af en meddelelse fra udvalget til Naalakkersuisut den 15. oktober 2024, hvoraf det også fremgår, at partiet IA ønskede at godkende forslaget. Ifølge medlem af Inatsisartut Kuno Fencker (Siumut) skyldes afslaget en mangelfuld ansøgning: ”[...] vi ved ikke, hvor mange selskaber, der er tale om, og vi har ikke set noget belæg for, at der er behov for den her hjælp. Og derfor er der ikke grundlag for at bevilge de 25 millioner kroner, som bliver efterspurgt”, udtalte Kuno Fencker til Sermitsiaq den 23. oktober 2024. Samme begrundelse lyder fra udvalgets næstformand Pele Broberg (Naleraq). Han mener desuden, at uenigheden er tegn på splittelse i IA-Siumut-koalitionen: ”Når man har lovet noget så skræpsikkert, så må

man nok stille spørgsmålstegn ved, om naalakkersuisoq stadig nyder opbakning blandt partierne, der står bag koalitionen”, sagde han til Sermitsiaq.

Den 18. oktober 2024 oplyste KNR, at formand for Udvalg for Finanser og Skatter, Peter Olsen (IA), i en pressemeddelelse gav udtryk for bekymring for konsekvenserne for turismeerhvervet samt fangere og fiskere i Sydgrønland. Dette udløste den 31. oktober 2024, efter skarp kritik fra flere af udvalgets medlemmer, en undskyldning fra Peter Olsen for at have videregivet forkerte oplysninger om, at fiskere og fangere var omfattet af forslaget, samt for at videregive oplysninger om udvalgets afstemning i en pressemeddelelse.

Rekordindsamling til Neriuffik – Kræftens Bekæmpelse

Lørdag den 1. november 2024 samlede Neriuffik-Kræftens Bekæmpelse lidt over 4,7 mio. kr. ind ved den årlige landsindsamling. Landsindsamlingen fandt sted under et live-transmitteret TV-show på KNR, og ved afslutningen af indsamlingen var der samlet godt 300.000 kr. mere ind end i 2023.

Bestyrelsesmedlem i Neriuffik, Nikolaj Ezekiassen, oplyser til KNR, at indsamlingen blandt andet vil støtte opførelsen af en bygning til gavn for kræftramte familier, men at der også er brug for midler til andre projekter: *”Vi har mange opgaver i gang, som kan forbedre forhold til kræftramte og familierne. Særligt har vi virkelig brug for oplysningskampagner”,* udtalte Nikolaj Ezekiassen til KNR den 2. november 2024.